

Visto o expediente CTG 10/2026, a instrutora do procedemento formula a seguinte proposta de resolución para a súa aprobación, se procede, pola Comisión da Transparencia.

Asunto: Reclamación en materia de acceso á información pública

Núm. Expediente: CTG 10/2026

Interesada:

Organismo: Concello de Foz

ANTECEDENTES

Primeiro. O 30.6.2026 a interesada interpuxo ante a Comisión da Transparencia de Galicia unha reclamación, ao abeiro do disposto na disposición adicional quinta da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno, respecto dunha solicitude de acceso a información pública presentada o 4.5.2026, reiterada e concretada o 3.6.2026, ante o Concello de Foz.

A interesada solicita acceso a información pública relativa á modificación do Plan de Mobilidade do Concello de Foz.

Segundo. A Comisión da Transparencia solicitou do Concello de Foz a remisión do expediente administrativo ao que deu lugar a solicitude de acceso, así como a emisión dun informe sobre la reclamación presentada.

En resposta á petición efectuada, o Concello de Foz remitiu o expediente relativo a unha solicitude de información efectuada pola interesada con data do 12.12.2025, cuxo obxecto é coincidente coa solicitude que motiva a reclamación agora examinada. De acordo cos datos que obran nese expediente, a interesada

presentou, dada a súa insatisfacción coa resposta municipal, unha reclamación ante a Valedora do Pobo que foi tratada e resolta como unha queixa.

Non consta no expediente ningunha resolución expresa de acceso a información pública ditada polo Concello de Foz ante a solicitude de información de data do 4.5.2026, reiterada e concretada con data do 3.6.2026, que motiva a reclamación que agora se examina.

FUNDAMENTOS XURÍDICOS

Primeiro. Competencia

O artigo 24.1 da Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno (en diante, LTAIP), de carácter básico na súa práctica totalidade, establece que contra toda resolución expresa ou presunta en materia de acceso á información, poderá interpoñerse unha reclamación ante o Consello de Transparencia e Bo Goberno, con carácter potestativo e con carácter previo á súa impugnación en vía contencioso-administrativa.

A disposición adicional cuarta da LTAIP establece que a resolución da reclamación prevista no artigo 24 corresponderá, nos supostos de resolucións ditas polas Administracións das Comunidades Autónomas e o seu sector público, e polas entidades locais comprendidas no seu ámbito territorial, ao órgano independente que determinen as Comunidades Autónomas.

Pola súa parte, o artigo 28 da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno (en diante, LTBG), establece que contra toda resolución expresa ou presunta en materia de acceso á información pública, poderá interpoñerse unha

reclamación ante a Comisión da Transparencia, correspondendo a este órgano a súa resolución, de acordo co disposto no artigo 33 da mesma lei.

Ademais, a disposición adicional quinta da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, tamén atribúe á Comisión da Transparencia de Galicia a resolución das reclamacións en materia de acceso á información pública, no suposto de resolucións ditadas polas entidades locais de Galicia.

Segundo. Procedemento aplicable

O artigo 23.3 de la citada LTBG establece que o procedemento de reclamación se axustará ao previsto nos números 2, 3, e 4 do artigo 24 da LTAIP.

Neste punto é importante considerar que o artigo 24.1 da LTAIP establece que as reclamacións en materia de acceso á información pública terán a consideración de substitutivas dos recursos administrativos, para os efectos do disposto no vixente artigo 112.2 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, del procedemento administrativo común das administracións públicas (en diante, LPAC). Segundo este artigo 112.2 da LPAC:

“As leis poderán substituír o recurso de alzada, en supostos ou ámbitos sectoriais determinados, e cando a especificidade da materia así o xustifique, por outros procedementos de impugnación, reclamación, conciliación, mediación e arbitraje, ante órganos colexiados ou Comisións específicas non sometidas a instrucións xerárquicas, con respecto aos principios, garantías e prazos que a presente Lei recoñece ás persoas e aos interesados en todo procedemento administrativo”.

A configuración legal das reclamacións en materia de acceso á información pública como un recurso substitutivo do recurso de alzada, de carácter

potestativo, así como o teor do artigo 112.2 in fine da LPAC, determinan xa a aplicación das previsións da LPAC en materia de recursos administrativos ao procedemento destas reclamacións. Así se establece, de feito, no artigo 24.3 da LTAIP, segundo o cal “A tramitación da reclamación axustarase ao disposto en materia de recursos na Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común” ¹.

Terceiro. Prazo para a interposición da reclamación

O artigo 24.2 da LTAIP prevé como “A reclamación se interporá no prazo dun mes a contar desde o día seguinte ao da notificación do acto impugnado ou desde o día seguinte a aquel en que se produzan os efectos do silencio administrativo”, debendo considerarse neste punto que, de acordo co artigo 24.4 da mesma lei, para o caso de falta de resolución das solicitudes en prazo, estas entenderanse desestimadas.

Pois ben, as previsións do artigo 24.2 da LTAIP han de entenderse moduladas, no que atinxe ao prazo para a interposición da reclamación no caso de desestimación presunta da solicitude, polo previsto no artigo 122.1 de la LPAC que, ao regular o prazo para a interposición do recurso de alzada, establece que “Se o acto non fose expreso o solicitante e outros posibles interesados poderán interpoñer recurso de alzada en calquera momento a partir do día seguinte a aquel en que, de acordo coa súa normativa específica, se produzan os efectos do silencio administrativo”. Respecto á inexistencia dun prazo preclusivo para reclamar contra as desestimacións presuntas en materia de acceso, tamén se pronunciou o Consello de Transparencia e Bo Goberno no Criterio interpretativo 1/2016.

¹ A referencia á Lei 30/1992, do 26 de novembro, do réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, hoxe derogada, debe entenderse realizada á LPAC.

Pois ben, segundo resulta da documentación que consta no expediente, a solicitude de acceso da interesada foi presentada ante o Concello de Foz con data do 4.5.2026 polo que, á data de presentación da reclamación ante esta Comisión, xa transcorrera o prazo máximo para ditar resolución expresa, producíndose a desestimación presunta da solicitude.

Cuarto. O dereito de acceso á información pública

A Constitución española establece no seu artigo 105 b) que a lei regulará o acceso dos cidadáns aos arquivos e rexistros administrativos, salvo no que afecte á seguridade e defensa do Estado, á investigación dos delitos e á intimidade das persoas.

A este respecto, a Sentenza do Tribunal Constitucional 164/2021, do 4 de outubro, indicou como este precepto non recolle unicamente un principio reitor da actuación das Administracións públicas, senón un auténtico dereito público subxectivo exercitábel fronte a aquelas. Sinalou así a precitada sentenza:

«O art. 105 b) CE, encadrado no título IV, "Do Goberno e da Administración", incorpora un principio obxectivo reitor da actuación das administracións públicas (art. 103.1 CE), derivado de exixencias de democracia e transparencia, así como un dereito subxectivo das persoas, exercitábel fronte ás administracións, con suxeitos, obxecto e límites definidos no propio precepto constitucional, que foi desenvolvido inicialmente nos arts. 35 h) e 37 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, e actualmente na Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno. (...) Á vista do exposto, debe sinalarse que o acceso á información integra el contido dun dereito

público subxectivo exercitábel fronte á administración que, non sendo absoluto, só pode ser limitado por motivos predeterminados na lei, en virtude dunha previa ponderación dos intereses en xogo. Deste xeito, a posibilidade de limitar o acceso á información non constitúe unha potestade discrecional da administración».

No mesmo sentido se pronunciou o Tribunal Supremo nas Sentenzas do 7.2.2023, rec. 8005/2021, e do 21.4.2023, rec. 350/2022, destacando tamén este Tribunal nas Sentenzas do 29.5.2024, rec. 1262/2023, e do 11.9.2025, rec. 7878/2024, a estreita relación do dereito de acceso á información pública coa transparencia na actuación administrativa e co principio de boa administración recollido no artigo 41 da Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea.

Tratándose, por tanto, o dereito de acceso dun auténtico dereito subxectivo da cidadanía fronte ás Administracións públicas, o artigo 13 d) da LPAC recolleu, como un dereito das persoas nas súas relacións con elas, “o dereito de acceso á información pública, arquivos e rexistros, de acordo co previsto na Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno e o resto do ordenamiento xurídico”.

Como sinala a exposición de motivos da LTAIP, o acceso á información pública debe ser un dos eixes fundamentais da acción política pois “*só cando a acción dos responsábeis públicos se somete a escrutinio, cando os cidadáns poden coñecer como se toman as decisións que os afectan, como se manexan os fondos públicos ou baixo que criterios actúan as nosas institucións poderemos falar do inicio dun proceso no que os poderes públicos comezan a responder a unha sociedade que é crítica, exixente e que demanda participación dos poderes públicos*”.

Neste sentido, o dereito de acceso á información pública vén atribuído a todas as persoas (artigos 12 da LTAIP e 24.1 da LTBG), sen que estas teñan a obrigação de motivar a súa solicitude de acceso á información (artigos 17.3 e 26.4 da LTBG).

E, respecto do que ha de entenderse por “información pública”, o artigo 24.1 da LTBG, seguindo o disposto no artigo 13 da LTAIP, defínea como os contidos ou documentos, calquera que sexa o seu formato o soporte, que obren en poder de algún dos suxeitos incluídos no ámbito de aplicación da presente lei e que fosen elaborados ou adquiridos no exercicio das súas funcións, engadindo que tamén se considerará información pública a producida polas entidades que presten servizos públicos ou exerzan potestades administrativas, nos termos contemplados no artigo 4 da lei.

Deste xeito, a normativa de transparencia delimita o ámbito material do dereito a partir dun concepto amplo de información, que abrangue tanto documentos como contidos específicos e se estende a todo tipo de “formato ou soporte”. Ao mesmo tempo, acouta o seu alcance, exixindo a concorrencia de dous requisitos que determinan a natureza “pública” da información, os cales son: a) que se atopen “en poder” de algún dos suxeitos obrigados, e b) que fosen elaboradas ou obtidas “no exercicio das súas funcións”.

A amplitude no recoñecemento legal do dereito de acceso foi tamén recoñecida na Sentenza do Tribunal Supremo do 16.10.2017, rec. 75/2017, segundo a cal:

“na Lei 19/2013 queda recoñecido o dereito de acceso á información pública como un auténtico dereito público subxectivo, ao establecer que “Todas as persoas teñen dereito a acceder á información pública, nos termos previstos no

artigo 105.b) da Constitución Española, desenvolvidos por esta Lei "(artigo 12); que a Exposición de Motivos da Lei configura de forma ampla ese dereito de acceso á información pública, do que son titulares todas as persoas, e que poderá exercerse sen necesidade de motivar a solicitude; que este dereito soamente se verá limitado naqueles casos en que así sexa necesario pola propia natureza da información -derivado do disposto na Constitución Española- ou pola súa entrada en conflito con outros intereses protexidos; e, en fin, que, en todo caso, los límites previstos aplicaranse atendendo a un test de dano (do interese que se salvagarda co límite) e de interese público na divulgación (que no caso concreto non prevaleza o interese público na divulgación da información) e de forma proporcionada e limitada polo seu obxecto e finalidade".

Quinto. Análise do expediente

Da documentación que obra no expediente conséntase que a interesada solicitou acceso a información pública ante o Concello de Foz en relación coa modificación do Plan de Mobilidade do Concello, sen que a citada solicitude fose atendida de xeito expreso pola administración municipal.

Sobre este modo de proceder ha de salientarse que o dereito da cidadanía a solicitar aos suxeitos incluídos dentro do ámbito de aplicación da LTAIP e LTGB calquera tipo de información implica o dereito a recibir unha resposta documentada, completa e satisfactoria, por canto tal resposta é unha ferramenta indispensable para poder exercer o control da actuación pública.

Á vista do que vén de sinalarse, o xuízo desta Comisión, con base na información que obra na documental do expediente achegada polo propio Concello de Foz, debe ser favorable á estimación da reclamación presentada, procedendo recoñecer o dereito de acceso da interesada á concreta información solicitada relativa á modificación do Plan de Mobilidade do Concello de Foz.

A resolución que se dite recoñecendo o dereito de acceso, deberá formalizarse co ofrecemento de todas as garantías propias do procedemento de acceso á información pública, entre as que se atopa a interposición, con carácter potestativo, dunha reclamación ante esta Comisión.

En base aos feitos e fundamentos xurídicos anteriormente expresados, a Comisión da Transparencia, por unanimidade dos seus membros,

En base aos feitos e fundamentos xurídicos anteriormente expresados, a Comisión da Transparencia, por unanimidade dos seus membros,

ACORDA

Primeiro. Estimar a reclamación presentada o 30.6.2026 por
. respecto da solicitude de acceso a información pública presentada o 4.5.2026, reiterada o 3.6.2026, ante o Concello de Foz.

Segundo. Instar ao Concello de Foz a que, no prazo máximo de 10 días hábiles, resolva a solicitude de acceso á información pública presentada pola reclamante, respectando as previsións do artigo 22 da LTAIP no que atinxe á formalización do acceso.

Terceiro. Instar ao Concello de Foz a que, no prazo máximo de 15 días hábiles, remita a esta Comisión da Transparencia unha copia da resolución notificada á persoa reclamante.

Contra esta resolución que pon fin á vía administrativa unicamente cabe, en caso de desconformidade, interpoñer recurso contencioso-administrativo no prazo de dous meses, contados desde o día seguinte ao da notificación desta resolución,

ante a Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, de conformidade co previsto no artigo 10 da Lei 29/1998, do 13 de xullo, reguladora da xurisdición contencioso-administrativa.

Santiago de Compostela, na data da sinatura.

Andrés Lago Louro

Presidente da Comisión da Transparencia